

Boek: Werken in een kleuterwereld deel 2
Auteur: Bianca Antonissen
Uitgeverij: Maak je eigen onderwijsboek

Na het grote succes van 'Spelen in uitdagende hoeken' (2019) heb ik inmiddels ook het nieuwste boek van Bianca Antonissen op mijn boekenplank staan: 'Werken in een kleuterwereld deel 2'. De titel van het boek geeft al aan dat dit het vervolg is van het in 2018 verschenen 'Werken in een kleuterwereld'. Zoals we van Bianca gewend zijn, schrijft zij op een laagdrempelige manier en zit de kracht vooral in de praktische toepasbaarheid van het boek.

Lijstjes

Voor een ieder die de site en nieuwsbrieven van juf Bianca in de gaten houdt, weet dat zij een dame van de lijstjes is. Op haar website kom je diverse downloads met kijkwijzers tegen die je dwingen om na te denken over de keuzes die je maakt. Ook in dit boek lees ik deze analytische manier van werken weer terug. Van to-do lijstjes naar ta-da lijstjes (erg leuk bedacht) en misschien nog wel het belangrijkste: het reflecteren op je eigen handelen.

Reflectie en visie

Het boek is onderverdeeld in vijf thema's. In thema 1 ligt de focus vooral op het reflecteren, maar eigenlijk zie je dit door het gehele boek terug. Aan het eind van ieder hoofdstuk en thema stelt Bianca reflecterende vragen die de leerkracht aansporen om na te denken over het eigen pedagogisch en didactisch handelen. Waarom doe je wat je doet? Wat worden de kinderen er beter van? Zeer terechte vragen die absoluut bijdragen aan verbeteringen binnen het kleuteronderwijs.

Wat ik ook sterk vind, is dat Bianca aandringt op het belang van een goede visie. In de praktijk merk ik dat hier heel veel behoefte aan is.

Wanneer je een sterke visie hebt, geeft dit houvast in de keuzes die je moet maken.

Het zorgt ervoor dat het kleuteronderwijs dan echt het fundament van je onderwijs vormt. In het boek richt Bianca zich op de individuele kleuterleerkracht. Ik denk dat het nog sterker zou zijn als ze ook handreikingen zou geven die leerkrachten stimuleert om van al die individuele visies één gezamenlijke visie uit te werken.

De start van het schooljaar

Naast het stukje lokaal inrichten, komt ook het onderdeel hoekeninrichting aan bod. Ook al worden er tips gegeven over het inrichten van de hoek, er wordt ook duidelijk bij vermeld dat dé ideale hoek eigenlijk niet bestaat. De hoek die het ene jaar goed aanslaat, 'loopt' het volgende jaar met een andere groep misschien veel minder goed. Het blijft vooral ook een kwestie van kijken wat de kinderen nodig hebben en daarop inhaken. Hierbij is het niet de

bedoeling dat je als leerkracht zelf alles aandraagt, maar dat je ook vooral veel vanuit de kinderen laat komen.

Werken met thema's

Kies een thema niet omdat het 'leuk' is, maar omdat het zoveel mogelijk aansluit bij de belevingswereld van het kind.

Met name bij jonge kinderen mag het thema dus heel dichtbij het kind liggen.

Een goede tijdsduur voor een thema is ongeveer zes weken. Je hebt dan een opstartweek, vier speelweken en een afsluitende week. Op deze manier heb je minder thema's te verwerken in een schooljaar waardoor je een hogere kwaliteit kunt behalen.

Taal en rekenen

In dit thema worden diverse manieren genoemd waarop je taal en rekenen bij kleuters aan kunt bieden. Dit kan in de kring, maar ook spelenderwijs en binnen hoekenwerk. In dit thema wordt ook toegelicht hoe belangrijk het is dat je niet vooruit gaat werken op het werk van groep 3. Dit komt immers in groep 3 wel aan bod. Dat neemt niet weg dat het wel belangrijk is dat cijfers en letters worden aangeboden in de kleutergroepen. Wanneer een kind zich in de gevoelige periode bevindt, zal het zich weer een stukje verder ontwikkelen. Het is belangrijk dat er dan een rijk aanbod is in onder andere cijfers en letters.

Buitenspelen

Vies worden, de zandbak, buitenlesdag en de moestuin. Deze onderwerpen komen allemaal aan bod binnen het thema buitenspelen.

Ook al wordt er bij kleuters veel aan buitenspel gedaan, binnen de literatuur is hier niet zoveel aandacht voor.

Goed dat het binnen dit thema wel aan de orde komt. Vies worden betekent dat het kind ongeremd mag spelen. De zandbak is een must omdat je dan aan heel veel ontwikkelingsgebieden tegelijkertijd werkt. De buitenlesdag stimuleert kinderen om al hun zintuigen tegelijkertijd in te zetten. En voor slimme kleuters kun je de moestuin heel goed combineren met de taxonomie van Bloom.

Jij als kleuterleerkracht

In het laatste thema komen vanuit verschillende invalshoeken. Waar eerder in het boek een toelichting wordt gegeven op de start van het schooljaar, wordt in dit thema gerefereerd aan het afsluiten van het schooljaar. Kijk goed naar de prioriteiten die je als leerkracht moet stellen. Maak naast een to-do lijst ook eens een ta-dalijs. Schrijf op wat je allemaal wel hebt gedaan en bereikt.

Met name dit laatste punt vind ik sterk en belangrijk. In het onderwijs wordt vaak de nadruk gelegd op wat je allemaal had moeten of willen doen en waar het niet van gekomen is. Een

gevoel van tekortkoming kan hierbij al snel de kop opsteken. Het is zinvol om vooral ook te kijken naar alles wat je wel aan bod hebt laten komen en dat je hier op terugblijkt. Zo kun je goed inschatten in hoeverre je op de goede weg bent.

Recensie

De rode draad die ik in 'Spelen in uitdagende hoeken' juist zo prettig en herkenbaar vond, zie ik hier minder in terug. Dat neemt niet weg dat de onderwerpen die ze behandelt wel relevant zijn.

Wie de nieuwsbrieven, social media accounts en de site van Bianca goed in de gaten houdt, zal veel van de inhoud van dit boek herkennen. Online voorziet zij haar teksten veelal van foto's. Dat werkt erg inspirerend en verhelderend. In dit boek zijn nauwelijks afbeeldingen terug te vinden. Gelukkig heeft zij voor de lezers van dit boek een speciale link gemaakt waarmee je per hoofdstuk achtergrond informatie kunt vinden. Auteurs die dergelijke keuzes maken ben ik altijd dankbaar. Soms wil je van bepaalde onderwerpen nu eenmaal meer weten. Op deze manier kun je je heel gemakkelijk verder verdiepen in de materie.

Ook met dit boek spreekt juf Bianca de taal van de leerkracht. Het is vlot geschreven en leest lekker weg. De onderwerpen zijn breed en herkenbaar voor iedereen die ervaring heeft in het lesgeven met kleuters. Kortom, ik denk dat dit boek weer door menige kleuterleerkracht gelezen zal worden.